

MARC CHAGALL: ZÖLD HEGEDŰS

Isten sírja dehogy reszket a szent
honban. Még el se kezdték ásni.
Nekem szabad a háztetőkre felemás
cipőkben kiállni. Arcom zöldül, mint
a zöld ág, tél szívéből hajt így a nyár.
Jobbról egy ló,
balról egy madár. Várj, madár, várj.
Amit te hallasz, muzsikát, arra a ló
nem rezonál. Amit te hallasz, az lila,
ég-föld közti dallam. Nem hallja azt
ember fia, abba kéne hagyjam. Nem
hallja azt, csak a templom, leomlik,
felépül. Jeruzsálem ködcsarnoka
hív a hegedüből. Jeruzsálem
ködcsarnoka, mint olvadt hó, ha fagyna,
szívünk köré telepedik, oda van tapasztva.
Ragad a jég, tapad a hó, dehogy hallod
meg azt, te ló. Amit csak te hallasz, te ló,
az sófárhang, szívet nyitó. Bűnünket úgy
hordja széjjel, ahogy napot szór az éjjel.
Bűnből szél lesz, színes-fakó. Angyalt
emel felhő hátán, lila az is, nem szivárvány,
háztetőkre loccsant lila, nem lehet
kimondania, bűnünk repül, bűnünk szabad,
követ őrzünk nyelvünk alatt. Nehéz a kő,
könnyű vonó, bűnbakunkra emelt hajó,
azon szállunk emelt ködbe, míg az Isten
összekötne, kockákat a nadrágunkon,
lila trapézt kabátunkon, összeköti,
elvasalja, öltözik az Isten abba.
Köldöke is lám kilátszik, nézz csak el
a szomszéd házig. Nézi egyenruhás másom,

lila nadrágját ne lássam. Nyakánál fogja
a hangszert, földre csapná, mint a tengert
csapja a felhő a földre, rabok leszünk
mindörökre. Rabok vagyunk és szabadok,
Isten sírja nyitott kapu. Még csak ezután kell
ásni, szállás híján abban hálni. Szabad kezem
kesztyűs kezem, fekete cipő-életem. Láncolt
kezem, szabad kezem, fehér cipő az életem.
Várj, madár, várj,
lila felhőn szállj.

JAN VERMEER VAN DELFT: LEÁNY GYÖNGY FÜLBEBVALÓVAL

Hogyan szólhatnék a zöld függöny
előtt, ami időközben fekete lett?
Ez a sötétség nem tud meghasadni,
a kárpit annál egyetemesebb,
egy consummatum est nem fogja
a szentek szentjét előtérbe hozni,
a fehér gyöngy és nyakam körül
a fehér csík csak olyan fehér,
ami a sötétség előterébe fér,
még a hétköznapi, kifejező szemek
is csak sötét tavakként fénylenek,
a szemféhére gömbjébe szorult
foglatok távoli ékszerek.
Pedig bárhol találkozhatnál velem,
egy graffitin, egy filmben, bármilyen
helyen, de ez a találkozás csak
a nappallá álmodott, tétova,
kistafírozott éjszaka. Amiben titkaid
és titkaim úgy vegyülnek, ahogy
a madarak szárny nélkül repülnek,

és tudják, hogy ez a repülés
fantáziának, élettapasztalatnak
kevés. Szárny nélküli a háttér is,
bár lebeg, úgy vesz körbe egy
szívdobbanást a hideg, hogy a látvány,
az elodázott epifánia csak
ólomlitánia, olyan gyász, aminek
tárgya nincs, csak az az önmaga,
amit csak legbelsőbb éjszakádban
nevezel magadnak. Magja nincs,
csak valami elkedvetlenítő állaga.
Aki azt hiszi, megismerhet, kék turbánom
göngyölege rögtön elszorítja
és betekeri vele a ráismerést, „ismerem”,
mondja, és nem ismer. Elnyílt
vörös szájam, benne egy fognyi ékszer,
nem győzöm mondani elégszer,
olyan csábítás, aminek tárgya a
beteljesülést elodázza. Mi van,
előkapnád a fegyvered? Célozz
és a cél célt téveszt veled.

MICHELANGELO: PIETA

Mondd, hogy lehet egy élő ennyire halott?
Ha téged szólítalak, magamnak motyogok.
Ha magamnak beszélek, csak Te hallanád,
mert köpenyem a tested, hajlik, mint a nád,
Niagaraként omlik alá, lángként lobog, és
úgy barázdálja számos szellőkés, hogy redőiben
a ciszternák, tárnák, halotti kamrák úgy
tárulnak fel, hogy magukat bezárják. Gyászba
zárják, amit nem nyit fel a hang, se kakas, se
kürt, se trombita. Dehogy hasad kárpit,
csak Te vagy itt. A Szentek Szentje forog és

vakít. Először az ég is úgy tűnt, szétesik,
aztán csak egy felhő alakoskodik. Bennem
is a gyász összeforr, szétreped, míg testembe
foglalhatom a testedet. Testedbe temeted
gyászhangomat, az egészből csak egy
szignó marad. Ki tudja, kié, nem is érdekel.
Mert a köpenyem már nem lepel. Ami
ellep, csak tűz, víz és levegő, és mind
földjegyekkel hív elő egy ötödik, nem létező
elemet. Rám már csak ez, az ötödik vigyáz,
olyan lepkekönnyű lett kő súlyában a gyász.
Értem Te semmit nem vállaltál magadra,
mert engem a bűnből Isten kihagyta,
hogymég ennyire se legyek a tiéd.
Csak ezé a köpenyé, ami egész testű kendő –
kettőnkben a bűn nem lehet eredendő,
de származtatott se, mert a büntelenség
mindennél nagyobb bűn, mint az az emlék,
amely nem történt meg, mégis olyan márvány,
amiben kárhózként nyerni üdvözülést,
s mert legbelül vagyok, csak így várhat rám
az egylényegűségben is olyan kívülállás,
amit kívárni egy élet, egy halál sem elegendő.
Mert ami most van, az már mindig késő.
Mondd, hogy lehet egy halott ennyire élő?